

Моніторинг впровадження Україною зобов'язань в рамках Енергетичного Співтовариства

Випуск № 17 (січень-бересень 2015 року)

12 січня 2015 року Указом Президента № 5/2015 схвалена [Стратегія сталого розвитку "Україна – 2020"](#), що передбачає реалізацію 62 реформ та програм розвитку, у тому числі реформу енергетики та програми енергонезалежності, енергоефективності, збереження навколишнього природного середовища, участі в транс'європейських мережах. 4 березня уряд [затвердив план заходів](#) з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку "Україна-2020" у 2015 році (Розпорядження [№ 213-р](#)), де передбачено виконання низки індикаторів та цілей обох документів.

15 січня Європарламент в [резолуції по Україні](#) заявив про необхідність реформування енергетичного сектору відповідно до зобов'язань України в рамках Енергетичного Співтовариства. Того ж дня Міністерство енергетики та вугільної промисловості України оприлюднило [План заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів та Коаліційної угоди у 2015 році](#). Також були поширені "дорожні карти" [реформування](#) секторів енергетики, у т.ч. щодо "Нафтогазу", вугільної галузі, інтеграції в енергосистему ЄС, будівництва ХАЕС-3.

2 і 17 лютого, а також 30 березня відбулися засідання Національної ради реформ, за підсумками яких було прийнято низку рішень. [Міністра В.Демчишина визначено відповідальним](#) за програму енергонезалежності та реформу енергетики (в тому числі реформу "Нафтогазу"), і він вже [доповідав про прогрес](#).

Урядовий офіс з питань європейської інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів оприлюднив проміжний [звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС](#): у питанні підготовки та схвалення [планів імплементації актів законодавства ЄС](#), прогрес оцінюється на рівні 0% (стан підготовки у сфері енергетики). Стан підготовки у сфері навколишнього середовища оцінено в 3%.

Однак ключовим фактором прискорення реформ стали заходи на виконання [Меморандуму про економічну та фінансову політику України](#) для отримання нової програми фінансування Міжнародного валютного фонду. Зокрема, йдеться про збалансування фінансів "Нафтогазу" і тарифну реформу.

Важливими стали зустрічі [в лютому](#) та [березні](#) між керівництвом Міненерговугілля та представниками Секретаріату Енергетичного Співтовариства і Групи підтримки Єврокомісії. В ході зустрічей сторони обговорювали впровадження реформ в електроенергетичній та газовій сферах, а також [експертну підтримку](#) з боку європейських партнерів.

12 березня відбулося [звітування Уряду України](#) про 100 днів діяльності. Серед ключових завдань на майбутнє – проведення системних реформ у відповідності до Третього енергопакету та в дусі євроінтеграції, залучення інвестицій в застарілу інфраструктуру, впровадження енергоефективності, реструктуризація НАК "Нафтогаз України".

У березні уряд також [схвалив рекомендації](#) Ради асоціації Україна-ЄС про імплементацію Порядку денного асоціації між Україною та ЄС, зокрема міністерствам та іншим центральним органам виконавчої влади доручено забезпечити імплементацію ПДА.

Дана публікація випущена в рамках проекту "Покращення імплементації зобов'язань України в рамках Енергетичного Співтовариства через посилення ролі громадськості", що здійснюється ГО "Діксі Груп" спільно з Ресурсно-аналітичним центром "Суспільство і довкілля" за фінансової підтримки Європейського Союзу, а також Міжнародного фонду "Відродження".

This document has been produced with the financial assistance of the European Union. The contents of this document are the sole responsibility of NGO "DiXi Group" and can under no circumstances be regarded as reflecting the position of the European Union. It was also produced with assistance of the International Renaissance Foundation.

Загалом прогрес України у виконанні зобов'язань в рамках Енергетичного Співтовариства виглядав у січні-бересні 2015 року наступним чином:

У сфері безпеки постачань:

Диверсифікація поставок газу виявилася ефективним засобом підвищення енергобезпеки
За оцінкою голови "Нафтогазу" А.Коболева, у 2015 році частка російського газу в імпорті складе 40%, хоча країни ЄС могли б постачати 90% необхідного Україні газу. Словацький оператор Eustream та український "Укртрансгаз" заявили про готовність збільшити реверс до 40 млн. кубометрів на добу. З 1 березня завантаження газопроводу "Вояни-Ужгород" зросте із 11,5 до 14,5 млрд. кубометрів на рік. Словацький оператор Eustream завершив процедуру Open Season на додаткові обсяги поставок.

На попередньому рівні відновлено імпорт газу з Угорщини, а також з Польщі – в рамках нового реверсного контракту. Досягнуто домовленості з Польщею про будівництво інтерконнектору потужністю 10 млрд. кубометрів, який дозволить отримати доступ до LNG-терміналів Литви та Польщі, а також газового ринку Німеччини. Оператори "Укртрансгаз" та Gaz-System узгоджують підготовку ТЕО інтерконнектора. Відбулися консультації "Укртрансгазу" з Угорщиною щодо розширення технічних можливостей транспортування.

Для України ціна російського газу в I кварталі 2015 року склала 329 дол. за тис. кубометрів. Україна повністю погасила борг перед Росією у 3,1 млрд. дол. При цьому Росія продовжує ставити під сумнів надійність транзиту, і відмовляється від спільного моніторингу відбору газу з ПСГ. Більше того, Росія планує з 2019 року відмовитись від транспортування газу Україною.

"Газпром" кілька разів заявив про борг України в 2,44 млрд. дол. за газовими контрактами, однак "Нафтогаз" не прокоментував цю заяву, очікуючи висновку Стокгольмського арбітражу, де також розглядається позов на 6,2 млрд. дол. за порушення "Газпромом" транзитної угоди. Реагуючи на заяви "Газпрому", прем'єр-міністр А.Яценюк заявив, що Росія може втратити український ринок, а Президент П.Порошенко анонсував незалежність від російського газу через два роки.

Починаючи з лютого, Україна забезпечила доступ спостерігачів Єврокомісії до об'єктів ГТС, а також щоденну передачу відповідної інформації. Тим часом, "Нафтогаз" оприлюднив інформацію щодо юристів, які представлятимуть його інтереси в Стокгольмському арбітражному суді проти "Газпрому" – норвезька Wikborg, Rein & Co. Advokatfirma DA.

Згідно з планом заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку "Україна-2020" у 2015 році (Розпорядження № 213-р), Міненерговугілля, Мін'юсту та МЗС доручено до 20 березня забезпечити процес підготовки та затвердження процесуального графіка розгляду арбітражної справи у позові "Нафтогазу" до "Газпрому" в Стокгольмському арбітражі щодо умов контрактів на постачання і транзит газу.

Також, Міненерговугілля та МЗС доручено розбудову відносин з Туреччиною у питаннях проходу танкерів із скрапленим природним газом через Босфор, а Міненерговугілля та Мінекономрозвитку мають до 15 грудня розробити проекту розпорядження Кабінету Міністрів щодо затвердження Концепції реалізації проекту будівництва LNG-терміналу. Також передбачено заходи із продовження дії прямих контрактів на постачання газу з європейськими компаніями та збільшення імпорту газу з ЄС шляхом розширення технічних можливостей за напрямом газотранспортного коридору "Північ-Південь".

19 березня в приміщенні Міністерства енергетики та вугільної промисловості відбулися спільні українсько-турецькі консультації з енергетичних питань, зокрема важливість української ГТС як одного із головних компонентів забезпечення енергетичної безпеки в Європі, а також перспективи участі України в міжнародних газопровідних проектах. Президенти обох країн продовжують вести переговори щодо реалізації проекту LNG-терміналу.

Незважаючи на провокації "Газпрому", Україна за підтримки ЄС продовжила дію вигідного для неї "зимового пакета"

19 лютого терористи так званих "ЛНР" і "ДНР" [заявили, що Україна повністю припинила подачу газу](#), однак НАК "Нафтогаз України" [спростував ці дані](#), вказавши, постачання газу було тимчасово припинено у зв'язку із [серйозними пошкодженнями інфраструктури](#). За словами "Нафтогазу", прокачування Росією газу через ГВС Платово та ГВС Прохорівка, де [немає українських фахівців](#) для авторизації поставок, є порушенням контракту.

Наступною ескалацією була заява президента РФ В.Путіна [про порушення](#) Мінських угод. "Газпром" [почав прямі поставки](#) терористам та включати оплату в рахунок "Нафтогазу". У відповідь, "Нафтогаз" [негайно надіслав лист](#) "Газпрому", Кабінету Міністрів, Єврокомісії, Секретаріату Енергетичного Співтовариства, заявивши про порушення Брюссельського протоколу. Погрози відключити Україну від поставок озвучили і президент РФ [В.Путін](#), і міністр [О.Новак](#). "Нафтогаз" [відмовився здійснювати передоплату](#) в таких умовах, [назвав поведінку "Газпрому" шантажем](#), і [не виключив судового](#) позову.

Єврокомісія висловлювала [готовність взяти участь](#) у тристоронніх переговорах в будь-який час. [М.Шевчович пропонував](#) обговорити роздільний облік постачання газу в Україну та на окуповані території, [оскільки моніторинг в зоні АТО](#) суттєво ускладнений. Росія [спочатку не погоджувалась](#) на переговори, однак [згодом прийняла позитивне рішення](#).

2 березня у Брюсселі [відбулися тристоронні газові консультації](#) у форматі Україна-ЄС-РФ, де сторони оцінили виконання домовленостей про поставки газу в зимовий період, а "Нафтогаз" надав докази порушення "зимового пакету" російською стороною. Також сторони обговорили ситуацію із поставками газу на окуповані райони Донецької і Луганської областей.

Сторони домовились про повне [виконання "зимового пакету"](#), за яким буде стежити Єврокомісія, "Нафтогаз" не платитиме за газ, який був поставлений на окуповану територію в обхід домовлених пунктів пропуску. Керівництво уряду розраховує на [імпорт максимальних обсягів газу](#) саме в літній період.

20 березня у Брюсселі відбувся [наступний раунд консультацій](#), на якому сторони обговорили принципи, за якими формуватимуться умови постачання газу після завершення дії "зимового пакету" з 1 квітня. Сторони [погодили в цілому](#) "літній пакет", переговори про поставки на окуповану територію винесли за рамки "зимового пакету". За словами міністра В.Демчишина, українська сторона у II кварталі розраховує на ціну в 250 дол. за тисячу кубометрів.

У [спільній заяві](#) за підсумками зустрічі сторони погодилися почати підготовку до поставок наступної зими, зокрема РФ розгляне можливість поквартального надання знижки, Україна – можливість закупівлі достатніх обсягів газу, необхідних для заповнення сховищ, а Єврокомісія – можливості надання допомоги в пошуку Україною фінансової підтримки для закупівлі газу.

Міністр В.Демчишин в інтерв'ю Wall Street Journal [запропонував ЄС розділити вартість заповнення ПСГ](#) та висловив припущення, що 14-15 млрд. кубометрів газу у сховищах буде цілком достатньо. Про рішення уряду про [створення резервного фонду газу та мазуту](#) за рахунок кредитування на 1 млрд. дол. прем'єр А.Яценюк заявив ще 16 лютого, тоді ж "Нафтогаз" розпочав [переговори про залучення фінансування від міжнародних організацій](#) для закупівлі палива влітку в Європі.

При цьому, урядом вжито низку системних кроків на укріплення енергобезпеки

У плані поступового введення в дію вимоги максимум 30% імпорту газу, нафти/нафтопродуктів та вугілля з одного джерела, Міненерговугілля, Держстату та Мінфіну доручено до кінця року створити систему моніторингу обсягів імпорту газу, нафти/нафтопродуктів та вугілля, розробити та подати уряду проекти відповідних нормативно-правових актів ([Планом заходів](#) з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку "Україна-2020" у 2015 році)

31 березня [Наказом Міненерговугілля № 192](#) було визначено координатора у рамках запровадження "Механізму раннього попередження" між Україною та ЄС, яким став заступник міністра І.Діденко, та затверджено перелік уповноважених осіб. Цей крок здійснено відповідно до [звіту про виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС](#). Примітно, що Міненерговугілля та "Нафтогаз" мали зробити цей крок до листопада 2014 року, у відповідності з планом заходів з імплементації Угоди про асоціацію ([Розпорядження від 17 вересня 2014 р. № 847-р](#)).

Окрім того, в парламенті розглядався законопроект "Про ринок природного газу" ([реєстр. № 2250](#)), яким передбачено розширені повноваження Міненерговугілля щодо забезпечення безпеки постачання газу: до 31 липня кожного року відомство має готувати звіт за попередній рік про результати моніторингу, а також вжиті або заплановані заходи. Міненерговугілля також матиме розробити і затвердити Національний план дій на випадок кризової ситуації, який стане обов'язковим для виконання всіма суб'єктами ринку газу та має визначити заходи для кожного рівня кризової ситуації.

Дефіцит антрациту залишався одним з ключових факторів безпеки постачань

У 2014 році Україна [імпортувала вугілля](#) на 1,773 млрд. доларів, з початку року продовжила [імпорт з Росії](#), а також купує вугілля на окупованих територіях, але лише у підприємств, що [перереєстровані на території України](#). Водночас, російські компанії [припинили постачання вугілля в Україну, відмовившись від виконання контрактів](#). Під тиском громадськості, міністр В.Демчишин звернувся до керівництва "Укрінтеренерго" з пропозицією [розкрити ключові комерційні умови контракту на постачання вугілля з ПАР](#).

На виконання доручення Прем'єр-міністра України від 28.01.2015 № 30, Міненерговугілля [Наказом №43](#) створило Робочу групу з врегулювання проблем у вугільній галузі, куди увійшли міністр фінансів, міністр економічного розвитку, міністр соціально політики, голови місцевих адміністрацій, народні депутати.

Саме тому в Україні [планується часткове переоснащення ТЕС](#) під вугілля марки "Г", а також буде розроблено план [щодо вивезення вугілля з Донбасу](#). В цьому контексті варто відзначити накази Міненерговугілля, зокрема [Наказ № 69](#) про утворення робочої групи з питань спалювання вугілля газових марок та [Наказ № 92](#) про зміни до уточненого графіка реконструкцій енергоблоків ТЕС у 2014 - першому кварталі 2017 років.

Контракт на постачання електроенергії з РФ, що був укладений у кризових умовах, став предметом суперечок всередині уряду

30 грудня було підписано прямий контракт між "Укрінтеренерго" та "Інтер РАО" про імпорт електроенергії обсягом до 1500 МВт. У ЗМІ було оприлюднено [фотокопії контракту](#), де згадано анексований Криму як федеральний округ РФ. Міністр В.Демчишин [заперечив наявність такої фрази](#) в оригіналі документу. Прем'єр-міністр А.Яценюк дав доручення протягом 10 днів [провести розслідування обставин підписання угод](#). Голова Міненерговугілля допустив [можливість розірвання скандальної угоди](#).

Водночас, ОРЕ та "Укрінтеренерго" не влаштовує вартість електроенергії, яка розраховується за складною формулою, що враховує обсяг та графіки поставок. Крім того, [окремі гравці ринку заявили, що змушені розвантажувати блоки теплової генерації вночі](#), оскільки графік постачань передбачає рівномірний добовий розподіл.

Міністр В.Демчишин заявив, що українська сторона веде переговори з РФ [стосовно внесення змін до документу](#), який насправді є [комерційно вигідним](#), оскільки дозволяє закуповувати виключно необхідні обсяги. На цьому тлі [ГПУ відкрила кримінальне провадження щодо поставок електроенергії до окупованого Росією Криму](#). Тим часом, вже у березні Міненерговугілля планує скоротити імпорт у 7,5 рази – до 200 МВт, а у вересні [повністю припинити закупівлі](#). За [словами заступника міністра О.Светеліка](#), уряд планує щомісяця скорочувати закупівлі електроенергії в Росії.

Для часткового вирішення ситуації уряд підготувався до виключення окупованих територій з розрахункових відносин на ринку електроенергії

Згідно із [заявою прем'єр-міністра А.Яценюка](#) в лютому, уряд перестане оплачувати електроенергію, яка виробляється на окупованій території. Міністерство енергетики [Наказом № 100](#) від 18.02.2015 затвердило перелік виробників електричної енергії, установки яких знаходяться на окупованій території. Крім того, [Міністерство енергетики заявило](#) про підтримку державної компанії "Центренерго" для створення конкуренції на ринку електроенергії та [очікує собівартості електроенергії](#), яку виробляють ТЕС, на рівні меншому за 70 коп. за кВт.

Тим часом, з метою відновлення безперебійного газо- та електропостачання, Кабінет Міністрів спочатку прийняв рішення про [введення режиму надзвичайної ситуації в зоні АТО \(Розпорядження від 26.01.2015 № 47-р\)](#) та прикордонного режиму ([Постанова від 30.01.2015 № 38](#)). 20 лютого у парламенті зареєстровано проект закону щодо особливостей регулювання відносин у сфері енергетики на території, де органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження ([реєстр. № 2182](#)). Законопроект передбачає надання повноважень Кабінету Міністрів України встановлювати особливості регулювання правових, економічних та організаційних відносин, пов'язаних з продажем електричної енергії з оптового ринку електричної енергії України на окуповану територію. Разом із тим, незважаючи на покращення ситуації, [Розпорядженням № 280-р](#) від 31 березня уряд продовжив на місяць тимчасові надзвичайні заходи на ринку електричної енергії. Також, 27 березня Міненерго [затвердило Програму забезпечення](#) надійності роботи електричних мереж: керівники енергопостачальних компаній, "Укренерго" та представники Міністерства повинні кожного місяці подавати звіт про стан реалізації заходів Програми.

У сфері реформи газового ринку:

Стратегічні документи і тактичні плани одностайні у пріоритах

Указом Президента № 5/2015 схвалена [Стратегія сталого розвитку "Україна – 2020"](#), якою передбачено у т.ч. реорганізацію НАК "Нафтогаз України" відповідно до Третього енергетичного пакету ЄС, повну реформу системи ціно- та тарифоутворення на енергію та паливо, відмова від перехресного субсидування та державного дотування, залучення інвестицій до модернізації ГТС.

15 січня Міністерство енергетики та вугільної промисловості України оприлюднило [План заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів та Коаліційної угоди у 2015 році](#), із подібними пріоритетними завданнями. На додачу відомство опублікувало [План-графік реформування НАК "Нафтогаз України"](#).

Ключовим документом в плані лібералізації ринку став [план заходів щодо реформування газового сектору](#), узгоджений із Світовим Банком та Секретаріатом Енергетичного Співтовариства, і затверджений Розпорядженням Кабміну від 25 березня 2015 р. [№ 375-р](#). Першочерговими кроками значаться домовленості з МВФ та прийняття закону "Про ринок природного газу", наступними є підвищення цін на газ для населення та виробників теплової енергії, а також закупівельних цін для державних видобувних компаній (має враховувати покриття операційних витрат, забезпечувати дохідність на власний капітал, а також виконання інвестиційної програми; оцінка перших двох критерії повинна бути проведена "із залученням авторитетних міжнародних компаній").

Наступні кроки – подання законопроекту щодо посилення незалежності діяльності НКРЕКП, законопроекту щодо внесення змін до законодавства щодо відокремлення діяльності з транспортування газу. На березень-серпень 2015 року Мінсоцполітики доручено розробити проект акта Кабінету Міністрів щодо визначення порядку надання субсидій та іншої адресної допомоги для відшкодування витрат вразливим споживачам (згідно із Законом "Про ринок природного газу").

Міненерговугілля доручено на постійній основі забезпечити право споживача на вільний вибір постачальників природного газу та недопущення обмеження такого права, а також – спільно з НКРЕКП – розробити та прийняти нормативно-правові акти на виконання закону про ринок газу, зокрема Кодексу газотранспортної системи, методології визначення тарифів на транспортування природного газу для точок входу та виходу (квітень-липень 2016 року).

До жовтня поточного року сторони мають розробити і подати до Секретаріату Енергетичного Співтовариства проект плану реструктуризації "Нафтогазу", а також розробити план заходів щодо запобігання виникненню ризиків, пов'язаних з такою реорганізацією.

Парламент почав розгляд рамкового закону про ринок газу

У січні Секретаріат Енергетичного Співтовариства [представив уряду проект](#) Закону про ринок газу, який спрямований на транспозицію Директиви 2009/73/ЄС та Регламенту 715/2009, відповідає Третньому енергетичному пакету і був розроблений Робочою групою при Міненерговугілля. Законопроект передбачає правові, економічні та організаційні засади функціонування ринку газу, забезпечення недискримінаційного доступу до ринку його суб'єктам і споживачам, створення повноцінного ринку, заснованого на засадах вільної конкуренції із належним рівнем захисту споживачів та безпеки постачань. У тому числі ним передбачається впровадження моделей ownership unbundling або ISO, проте зміна форми власності (з державної на приватну або комунальну) газотранспортної системи не вимагається. Для операторів газорозподільних систем, газосховищ та об'єктів LNG достатнім є виконання вимог legal and functional unbundling.

Законопроект передбачає транспозицію концепції public service obligations як "спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу". Примітно, що прийняття законопроекту було визначено одним зі "структурних маяків", визначених [новою програмою фінансування МВФ](#), для отримання наступних траншів.

23 лютого у Києві відбувся [круглий стіл з обговорення законопроекту](#), до якого долучилися народні депутати, представники уряду, Єврокомісії та Секретаріату Енергетичного Співтовариства, учасники ринку, експерти та інші зацікавлені сторони. Організатором події виступив аналітичний центр DiXi Group за підтримки Європейського Союзу та Міжнародного фонду "Відродження". 26 лютого Кабінету Міністрів зареєстрував законопроект у Верховній Раді ([реєстр. № 2250](#)), 5 березня він був прийнятий за основу.

Основним і найбільш резонансним елементом змін на газовому ринку є підвищення тарифів

На початку року активізувалася дискусія про собівартість видобутку газу для державної "Укргазвидобування" – "Нафтогаз" стверджує, що вона має складати [5430 грн. \(319,4 дол.\) за тисячу кубометрів](#), хоча ЗМІ вважають її [завищеною](#), називаючи доцільною середню кінцеву ціну в [2222 грн. \(130,7 дол.\)](#). Експерти ж наводять середній рівень витрат міжнародних видобувних компаній, що за кращих умов складає [252 дол. за тисячу кубометрів](#).

27 січня набрав чинності Порядок формування, розрахунку та встановлення цін на природний газ для суб'єктів господарювання, що здійснюють його видобуток, затверджений [постановою НКРЕКП №763 від 11.12.2014](#). Згідно з документом, розрахунок ціни здійснюється на підставі річних планів з видобутку товарної продукції, економічно обґрунтованих планованих витрат, визначених державними нормами, техніко-економічних розрахунків та кошторисів, ставок податків і зборів, а також цін у планованому періоді.

26 лютого НКРЕКП встановила нові ціни на газ для бюджетних установ і організацій ([Постанова № 226](#)) та промисловості ([Постанова № 227](#)) зі зростанням 56%, а також для релігійних організацій ([Постанова № 228](#)), які зросли на третину. Що стосується цін для населення, згідно з [Меморандумом про економічну та фінансову політику України](#), у 2015 році вона має зрости до 3600 грн. за умови споживання до 200 кубометрів на місяць, у 2016 році вартість газу для населення має скласти 75% від ринкового рівня, а в 2017 – зрівнятися із ринковими цінами.

Відповідні показники містяться у Листі про наміри уряду і НБУ до Міжнародного валютного фонду та проекту Меморандуму про економічну та фінансову політику з МВФ, схвалені [Розпорядженням Кабінету Міністрів від 27.02.2015 № 129-р](#). Також, наприкінці лютого [Постановою № 66](#) уряд скасував попередні рішення щодо графіку підвищення цін на газ і тепло.

План реформи "Нафтогазу" ще розробляється, при цьому уряд продовжує фінансове оздоровлення холдингу

В рамках реалізації вимог [нової програми фінансування МВФ](#) уряд планує в 2015 році скоротити дефіцит "Нафтогазу" до 3,1% ВВП та [вивести холдинг на беззбитковий рівень](#) до 2017 року.

В рамках великого законодавчого пакету, ініційованого Кабінетом Міністрів для отримання кредиту МВФ, 23 лютого до Верховної Ради було внесено законопроект про внесення змін до деяких законів України щодо стабілізації фінансового стану НАК "Нафтогаз України" ([реєстр. № 2214](#)). Документ встановлює жорсткі вимоги платіжної дисципліни за постачання газу, зокрема щодо теплогенеруючих та теплопостачальних організацій, зокрема запроваджує попередню оплату гарантованому постачальнику, можливість припинення поставок у випадку несвоєчасної оплати або відбору газу понад встановлених лімітів, можливість продажу права вимоги щодо заборгованості на користь третіх сторін та ін. 2 березня законопроект прийнято за основу.

Відповідно до угоди з МВФ, який схвалив нову програму кредитування України, [встановлено квоти на прямий продаж валюти для "Нафтогазу"](#) – 3,172 млрд. дол. у поточному році. Сам "Нафтогаз", за рішенням уряду, буде докапіталізований черговим випуском ОВДП на 31,5 млрд. грн. ([Постанова від 23.01.2015 № 13](#)).

НКРЕКП зобов'язала компанію [опублікувати фінансовий план та показники руху коштів](#), щоб підвищити прозорість. Також НАК потрапив під дію [Закону від 11.02.2015 № 183-VIII](#) "Про відкритість використання публічних коштів", який набуде чинності у вересні 2015 року та серед іншого вимагає оприлюднювати фінансову звітність державних компаній.

27 березня "Нафтогаз" [оприлюднила](#) консолідовану фінансову звітність групи за 2012-2013 роки (за міжнародними стандартами фінансової звітності). Аудит виконала компанія Deloitte, зі звітом можна ознайомитися [на сайті Нафтогазу](#).

30 березня відбулося [засідання Національної ради реформ](#), де було схвалено звіт зі статусу по реформі у сфері енергетики, а також підтримано опублікування консолідованої аудованої фінансової звітності "Нафтогазу" за 2014 рік. Була презентована інформація про [план реформ у газовому секторі](#) та [стратегічний план "Нафтогазу"](#), ключовим елементом останнього названо аналіз ланцюжку створення доданої вартості (value chain).

На цьому фоні уряд ліквідував Міжвідомчу робочу групу з розроблення проекту програми реформування НАК "Нафтогаз України" (Постанова від 4 березня [№ 77](#)). Натомість Міненерговугілля змінило склад Робочої групи з питань опрацювання Концепції реструктуризації "Нафтогазу" та доручило цій групі завершити опрацювання звітів про виконання відповідних робіт ([Наказ від 2.03.2015 № 128](#)).

Нові правила передбачають посилення контролю за виконанням вимог щодо розподілу діяльності облгазів

12 січня Постановою №9 НКРЕКП [затвердила нові Ліцензійні умови](#) провадження господарської діяльності з постачання газу, які були приведені до вимог Закону "Про засади функціонування ринку природного газу", зокрема в частині розмежування постачання та розподілу газу.

[Постановою НКРЕКП № 20](#) від 15 січня внесено зміни до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу газу, а саме додано форму відомостей про стан матеріально-технічної бази, необхідної для провадження такої діяльності

22 січня [постановами № 33 і 35 НКРЕКП](#) затвердила Типовий договір на розподіл природного газу та Типовий договір на постачання природного газу за регульованим тарифом. Як зазначається, це відбулося на виконання положень Закону "Про засади функціонування ринку природного газу". За [повідомленням НКРЕКП](#), типові договори набрали чинності 17 березня, і дозволять юридично відокремити суб'єкти ринку, що входять до складу вертикально інтегрованої компанії. З цією ж метою регулятор розробив [проект постанови "Про затвердження Змін до Порядку встановлення роздрібних цін на природний газ для населення"](#).

[Наказом Міненерговугілля № 150 від 17.03.2015](#) було створено робочу групу з перегляду положень Методики визначення питомих виробничо-технологічних витрат природного газу під час його транспортування газорозподільними мережами.

У сфері реформи ринку електроенергії:

Триває підготовка нормативної основи для інтеграції з енергосистемою ЄС

У січні представники НКРЕКП провели декілька важливих зустрічей, зокрема [з технічною місією МВФ](#), з асоціаціями та [бізнесом у галузі альтернативної електроенергетики](#), з представниками [проекту USAID](#) "Муниципальна енергетична реформа в Україні", а також [з представниками Енергетичного Співтовариства](#), під час якої обговорювалося наближення умов доступу до мережі транскордонної передачі електроенергії до правил Третього енергетичного пакету.

10 лютого [відбулось підписання Угоди](#) про надання Україні позики Світового Банку в розмірі 378,4 млн. дол. на модернізацію системи передачі електроенергії та реформування ринку електроенергії. Очікується, що фінансування буде також спрямоване на запровадження механізмів оптового ринку електроенергії, а також на збільшення конкурентоспроможності ринку електроенергії через інтеграцію мереж України та ЄС.

З 31 березня по 2 квітня в Секретаріаті Енергетичного Співтовариства [відбулися консультації](#) з представниками Міненергугілля щодо внесення змін до законів України "Про засади функціонування ринку електричної енергії України" та "Про електроенергетику", щоб привести їх до вимог Третього енергетичного пакету. Перед тим наказом № 175 від 24.03.2015 Міністерство енергетики затвердило [склад Робочої групи](#) для консультацій, який, разом із тим, не включає представників експертної спільноти.

Міненергугілля оновило [склад Робочої групи](#), що займається реалізацією проекту зі синхронізації об'єднання Української та Молдовської енергосистем з ENTSO-E. В ДП "Укренерго" заявили, що держава планує завершити дослідницьку фазу проекту можливості синхронізації роботи ОЕС України з енергосистемами європейських країн ENTSO-E [до кінця 2015 року](#). В компанії підкреслили, що, окрім Бурштинської ТЕС, наразі вже 9 енергоблоків українських енергогенеруючих компаній відповідають європейським вимогам щодо регулювання потужності.

Регулятор намагається скоригувати тарифну політику в умовах складної ситуації в електроенергетиці

[Розпорядження Кабінету Міністрів](#) від 14 січня "Про вжиття тимчасових надзвичайних заходів на ринку електричної енергії" передбачає коригування тарифів на передачу та виробництво електричної енергії, внесення змін до алгоритму розподілу коштів ОРЕ, а також встановлення тимчасових обмежень для "зеленої" генерації.

Через складну ситуацію в енергетичній галузі, зокрема, дефіцит вугілля та підвищення ціни на нього внаслідок його імпортування з інших держав, [1 січня](#) поточного року набрала чинності [постанова НКРЕКП № 765](#), яка має на меті уніфікувати підходи до тарифного регулювання та не допустити подальшого зростання тарифів на передачу та постачання електроенергії.

Комісія також прийняла [постанову № 37 "Про внесення зміни до постанови НКРЕ від 20 грудня 2001 року № 1241"](#), якою оптимізувала непобутовим споживачам тарифні коефіцієнти за спожиту електроенергію в пікові та нічні періоди навантаження в ОЕС України.

Наприкінці лютого НКРЕКП [встановила нові тарифи на електроенергію для населення](#). Зазначене рішення передбачає підвищення тарифів на електроенергію в п'ять етапів протягом двох років. Перший етап підвищення розпочнеться 1 квітня поточного року. Крім того, з метою стимулювання населення застосовувати облік споживання електричної енергії та зменшення навантаження на енергосистему в пікові періоди НКРЕКП [затвердила рішення про зниження нічного тарифу на електроенергію](#), яке також набуде чинності з квітня.

18 березня НКРЕКП повторно [оприлюднила проект постанови](#) "Про затвердження Змін до Порядку застосування тарифів на електроенергію", яким в окрему групу споживачів електричної енергії віднесено населення, яке проживає в житлових будинках, обладнаних кухонними електроплитами та/або електроопалювальними установками.

Одночасно, регулятор працює над посиленням фінансової прозорості ліцензіатів

З цією метою НКРЕКП [вирішила утворити робочі групи](#) за напрямками "Вдосконалення методології стимулюючого тарифоутворення для енергопостачальних та енергопередавальних

компаній" та "Запровадження двоставкового тарифу для споживачів електричної енергії". Також [створено постійно діючий дорадчий орган](#) щодо питань зміни і регулювання тарифів для населення.

12 березня НКРЕКП повторно [оприлюднила проект постанови](#) "Про внесення змін до Порядку формування інвестиційних програм ліцензіатів з передачі та постачання електричної енергії", метою якого є відокремлення видів діяльності в частині планових та фактичних затрат при формуванні інвестиційних програм, а також спрощення форм звітності. Крім того, наприкінці місяця НКРЕКП [оприлюднила проект регуляторного акта](#), яким затвердила новий порядок формування інвестиційних програм ліцензіатів з передачі електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, та з виробництва теплової та/або електричної енергії на АЕС, ГЕС і ГАЕС.

Тим часом, у парламенті було зареєстровано [законопроект № 1821](#), яким пропонується визначити компанії-виробників електричної енергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками та/або з відновлюваних джерел енергії, як таких, що можуть використовувати спеціальний податковий режим, а саме бути платником єдиного податку.

Одним з пріоритетів залишається питання безпеки атомної енергетики

Уряд схвалив плани імплементації деяких директив ЄС, які стосуються безпечного функціонування вітчизняної ядерної енергетики. 18 лютого Кабінет Міністрів [розпорядженням №110-р](#) схвалив розроблені Державною інспекцією ядерного регулювання плани імплементації деяких актів законодавства ЄС, зокрема, тих, які стосуються транспортування відпрацьованого ядерного палива та безпеки енергоблоків АЕС.

Аукціони з експорту електроенергії зберігають низьку конкуренцію між гравцями

22 січня НКРЕКП повторно [оприлюднила проект постанови](#) "Про затвердження Примірного договору про доступ до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж України". Передбачається, що прийняття цього регуляторного акту дозволить Україні пришвидшити інтеграцію з європейським ринком електроенергії завдяки покращенню процедури проведення електронних аукціонів.

12 лютого регулятор [затвердив](#) новий Порядок проведення електронних аукціонів з розподілення пропускної спроможності міждержавних електричних мереж.

Водночас, в ході [січневого аукціону](#), доступ до перетину "Острів Бурштинської ТЕС – енергосистема Словаччини, Угорщини, Румунії" (620 МВт) викупила ДТЕК, ще 20 МВт – "Донбасенерго". Доступу до перетину "ОЕС України – енергосистема Словаччини" (10 МВт) ПАТ "Закарпаттяобленерго". Результати [лютневого](#) та [березневого](#) аукціонів схожі: ДТЕК (545 і 500 МВт, відповідно), "Донбасенерго" (50 і 45 МВт), "Закарпаттяобленерго" (по 10 МВт).

У сфері державного регулювання енергетики:

Поки відсутнє законодавче підґрунтя для незалежності регулятора, його статус регулятора продовжує бути предметом політичних рішень

Планом діяльності НКРЕКП з підготовки проектів регуляторних актів на 2015 рік, затвердженим [Постановою НКРЕКП від 11.12.2014 № 762](#), передбачено прийняття проекту Закону "Про державне регулювання у сфері енергетики" в II кварталі 2015 року. У січні відбулися зустрічі керівництва НКРЕКП з [представниками Секретаріату Енергетичного Співтовариства](#) та [представниками проекту USAID](#), в ході яких обговорювалися пропозиції з підвищення інституційного потенціалу, зокрема підготовки законопроекту.

Згідно з [планом заходів щодо реформування газового сектору](#) (Розпорядженням Кабміну від 25 березня 2015 р. [№ 375-р](#)), на квітень-травень 2015 року передбачено подання законопроекту щодо посилення незалежності діяльності НКРЕКП, яким передбачаються повноваження Кабінету Міністрів звертатися у разі потреби до НКРЕКП за рекомендаціями та роз'ясненнями з питань ціноутворення на ринку природного газу.

Окремим рішенням Кабінет Міністрів дав НКРЕКП дозвіл на проведення протягом лютого - червня 2015 року перевірок суб'єктів господарювання за доданим списком ([Розпорядження № 85-р](#)). При цьому, уряд посилається на положення [Закону № 76-VIII](#), яким заборонено будь-які перевірки бізнесу, окрім як за наявності дозволу на найвищому рівні.

Водночас, 10 лютого Верховна Рада підтримала законопроект "Про внесення змін до деяких законів України щодо встановлення цін (тарифів)" ([реєстр. № 0919](#)), яким передбачено погодження з Кабінетом Міністрів регульованих цін у розмірі, нижчому за економічно обґрунтований, з "одночасним визначенням у відповідному рішенні Кабінету Міністрів джерел відшкодування різниці між регульованими та економічно обґрунтованими цінами". У березні Президент П.Порошенко наклав вето на документ, утвердивши незалежний статус регулятора.

У сфері відновлюваної енергетики:

Презентовано низку "дорожніх карт" розвитку відновлюваної енергетики

Колегія Держенергоефективності [схвалила дорожню карту](#) першочергових заходів з нормативно-правового забезпечення реформ в сферах енергоефективності та відновлюваної енергетики. Вона передбачає розробку 11 актів у сфері відновлювальних джерел енергії – 5 проектів законів та 6 проектів підзаконних актів. Серед іншого, презентована дорожня карта включає нормативно-правові акти щодо скасування вимог місцевої складової, збільшення "зеленого" тарифу для біомаси та біогазу, доступу біогазу до єдиної ГТС, розробки критеріїв сталості для біопалива, тарифного стимулювання для виробників теплової енергії з альтернативних видів палива, розширення ресурсної бази заміщення природного газу тощо.

12 березня відбулася презентація проекту Дорожньої карти розвитку відновлюваної енергетики в Україні до 2030 року REMAP - 2030. На думку [експертів Міжнародного агентства з відновлюваної енергетики IRENA](#), до 2030 року Україна може досягти частки енергії з відновлюваних джерел в кінцевому енергоспоживанні на рівні 21,5%.

Законодавчі ініціативи у сфері відновлюваної енергетики

22 січня у Верховній Раді зареєстровано [законопроект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України \(щодо стимулювання використання альтернативних джерел електричної енергії\)](#). Законопроектом передбачається внести зміни до податкового законодавства, серед іншого, дозволивши використовувати спеціальний податковий режим, зокрема бути платниками єдиного податку, виробникам альтернативних джерел електричної енергії.

3 лютого зареєстровано [законопроект про внесення змін до деяких законів України щодо конкурентних умов виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії](#) (реєстр. № 2010). Ним пропонується єдина для всіх видів ВДЕ формули розрахунку "зеленого" тарифу; скасовується вимога щодо місцевої складової для всіх типів виробництва електроенергії з альтернативних джерел, введення спеціальної надбавки до "зеленого" тарифу у разі застосування під час будівництва об'єкта альтернативної електроенергетики обладнання українського виробництва; а визначення терміну "біомаса" приведені у відповідність до Директиви 2009/28/ЕС. Законопроект також [обговорювався в НКРЕКП](#).

19 лютого зареєстровано [законопроект про внесення змін до деяких законів України щодо сприяння розвитку геотермальної електроенергетики та виробництва енергії з інших альтернативних джерел](#) (реєстр. № 2179). Ним передбачається наближення рівнів "зеленого" тарифу до середньосвітових рівнів, вирішення проблеми надмірного стимулювання розвитку виробництва електричної енергії з енергії сонячного випромінювання, недостатнього стимулювання біоенергетики та відсутності взагалі будь-якого стимулювання розвитку геотермальної енергетики; тощо. На цьому фоні Ісландія та Україна підписали меморандум про співробітництво в розвитку сфери геотермальної енергетики. Як повідомляє [Держенергоефективності](#), річний технічно досяжний тепловий потенціал геотермальної енергії в Україні еквівалентний близько 90 000 млн. кВт-год/рік, а його використання дозволяє заощадити близько 10 млрд. кубометрів газу.

Щодо "зелених" тарифів

31 січня НКРЕКП [Постановою № 105](#) встановила "зелені" тарифи, водночас вона прийняла [рішення](#) зменшити встановлені «зелені» тарифи на період дії надзвичайного стану в енергетиці відповідно до [розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 № 36-р](#) та листа Міненерговугілля від 31.01.2015 № 01/13-0216: для СЕС введених в експлуатацію до 31.03.2013 включно, - на 20 %; для усієї іншої альтернативної генерації – на 10 %.

Профільні експерти і міжнародні донори відреагували на рішення регулятора [жорсткою критикою](#). ЄБРР, який відкрив нову кредитну лінію у розмірі до 140 млн. євро для [підтримки проектів з використання ВДЕ українськими підприємствами](#), також висловив [побоювання з приводу стабільності та перспектив інвестиційного клімату в Україні](#).

6 лютого НКРЕКП оприлюднила [проект постанови щодо зміни порядку встановлення, перегляду та припинення дії "зеленого" тарифу](#). Згідно з ним, об'єкти альтернативної енергетики потужністю понад 5 МВт, які уклали договір про приєднання до мережі після 1 липня 2014 року, отримують "зелений" тариф тільки якщо є висновок системного оператора про відповідність плану розвитку ОЕС України на наступні десять років.

27 лютого НКРЕКП [Постановою №492](#) встановила "зелені" тарифи, водночас знизивши їх на період надзвичайних заходів на ринку електричної енергії [Постановою №493](#). При цьому тарифи для сонячних електростанцій знижені на 55%, а для решти видів "зеленої" генерації - на 50%. Учасники ринку [заявили](#), що для багатьох компаній це означатиме технічне банкрутство, і під питання поставлено виконання Національного плану дій з відновлюваної енергетики до 2020 року. Ряд компаній-виробників та інвесторів, зокрема [ДТЕК](#) і [Гідроінвест](#), планують подавати позови у міжнародний суд.

25 березня термін надзвичайного стану завершився, а відтак згадані понижуючі коефіцієнти перестали діяти. 27 березня НКРЕКП провела [засідання](#), на якому встановила нові ставки "зелених" тарифів. [Коригування тарифів відносно курсу євро](#) насправді знизило їх. У березні діяли такі тарифи встановлені з розрахунку 32-34 грн. за 1 євро, на квітень вони перераховані за курсом 25,82 грн. за 1 євро.

У сфері навколишнього середовища:

Прийнято Стратегію сталого розвитку та план заходів на її імплементацію

Уряд затвердив [План заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів та Стратегії сталого розвитку "Україна—2020" у 2015 році](#) (Розпорядження № 213-р від 04.03.2015). Серед заходів у сфері охорони довкілля передбачено приведення національного законодавства у відповідність з директивами ЄС, передбаченими Додатком ХХХ до Угоди про асоціацію, зокрема проектів законів про охорону озонового шару, стратегічну екологічну оцінку, оцінки впливу на довкілля.

На цьому фоні оприлюднено [проект оцінки виконання Стратегії державної екологічної політики України на період до 2020 року та Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на 2011–2015 роки](#).

Продовжується робота з напрацювання законопроекту про ОВНС

20 січня Мінприроди наказом № 7 [схвалило План діяльності з підготовки проектів регуляторних актів на 2015 рік](#), яким передбачено розроблення 26 нормативно-правових актів, зокрема підготовка законопроекту, що встановлює чіткі вимоги до процедури ОВНС, у тому числі у випадках транскордонного впливу та про внесення змін та доповнень до чинного законодавства та проекту Постанови Кабінету Міністрів "Про затвердження Переліку видів діяльності та об'єктів, що підлягають ОВНС".

З метою реалізації пункту 236 плану заходів з імплементації [Угоди про асоціацію між Україною та ЄС](#), затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів від 17 вересня 2014 р. № 847-р, 30 січня [проведено перше засідання міжвідомчої робочої групи](#) по імплементації Директиви 2011/92/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 грудня 2011 р. про оцінку

впливу окремих державних і приватних проектів на навколишнє середовище. На засіданні розглядалась концепція процедури оцінки впливу на довкілля, а також представлено законопроект "Про оцінку впливу на довкілля".

У березні Мінприроди [оприлюднило проект Закону України "Про оцінку впливу на довкілля"](#) для проведення громадського обговорення. Законопроект, серед іншого, запроваджує новий вид дозвоільного рішення для видів господарської діяльності, які можуть мати значний негативний вплив на довкілля.

Затверджено План імплементатії Директиви 1999/32/ЕС

4 березня Кабінет Міністрів розпорядженнями № 162-р та № 164-р [затвердив план імплементатії Директиви Ради 1999/32/ЕС](#) від 26 квітня 1999 р. про зменшення вмісту сірки у деяких видах рідкого палива та внесення змін і доповнень до Директиви 93/12/ЄЕС. Планом, серед іншого, передбачає нормотворчі та організаційні заходи для імплементатії Директиви.

З'явилася низка законодавчих ініціатив з питань природно-заповідного фонду та оцінки впливу на навколишнє середовище

У Верховній Раді України зареєстровано законопроект ["Про внесення змін до деяких законодавчих актів України \(щодо посилення охорони екомережі\)"](#) (реєстр. № 1769), який пропонує включити в екологічну мережу України території дикої природи, заборонити селекційний відстріл тварин у природних заповідниках та узгоджує з чинним законодавством перелік повноважних державних органів виконавчої влади.

Також зареєстровано [законопроект "Про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів України \(щодо удосконалення законодавства у сфері охорони природно-заповідного фонду України\)"](#) (реєстр. № 2311), яким забороняється зміна цільового призначення земельних ділянок стосовно яких прийнято рішення про створення чи оголошення територій та об'єктів природно-заповідного фонду, їх вилучення, передача у власність чи оренду або надання у користування.

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи на своєму засіданні 14 січня 2015 року розглянув законопроект ["Про внесення змін до Закону України "Про природно-заповідний фонд України" \(щодо удосконалення окремих положень\)"](#) (реєстр. №1427), який пропонується дозволити мисливство у зонах антропогенних ландшафтів біосферних заповідників та зонах регульованої рекреації національних природних парків з метою селекційного відбору, ветеринарно-санітарної експертизи та регулювання чисельності мисливських тварин. Комітет рекомендував [відхилити](#) документ за результатами розгляду у першому читанні.

Також варто зазначити [законопроект "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України"](#) (щодо виконання Конвенції 1979 року про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі) (реєстр. № 2023), яким пропонується привести у відповідність національного законодавства до міжнародних зобов'язань України щодо виключення з мисливських певних видів фауни, які згідно з Конвенцією підпадають під повну охорону.

16 березня [ухвалено Наказ № 80 Мінприроди "Про додаткові заходи про збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду"](#), яким передбачено вжиття заходів щодо недопущення у межах зон регульованої рекреації пересування механізованих транспортних засобів на суші, моторних човнів на річках та проведення змагань, перегонів, ралі, трофірейдів з їх використанням.

У сфері енергоефективності:

Заміщення газу замість енергозбереження

За словами голови Держенергоефективності, зниження споживання газу відбулося в тому числі завдяки механізмам стимулювання заміщення споживання газу іншими видами палива. За цим механізмом в 2015 році може бути використано [340 млн. грн.](#) з коштів ЄС на фінансування Енергетичної стратегії України. В Держбюджеті передбачено на 2015 рік [500 млн. грн.](#) на

компенсацію різниці в тарифах на виробництво теплової енергії для населення з використанням будь-яких видів палива та енергії, крім природного газу.

Голова Держенергоефективності також вказав на [механізми залучення приватних коштів](#) в 2015 році: так у відомстві розраховують залучити на заміну котлів для населення 245 млн. грн., на придбання енергоефективного обладнання і матеріалів для будинків 948 млн. грн., на механізм ОСББ 320 млн. грн. У відомстві повідомили також про затвердження [Дорожньої карти заходів щодо скорочення обсягу споживання природного газу на період до 2017 року](#).

Окрім того була опублікована [Дорожня карта нормативно-правового забезпечення розвитку сфер енергоефективності та відновлюваних джерел енергії](#), що, зокрема, передбачає серед іншого забезпечення привабливого строку окупності проектів по заміщенню газу, зменшення обсягів споживання газу населенням, бюджетними установами і організаціями та підприємствами ТКЕ на 3,66 млрд. кубометрів до 2020 року, термомодернізацію 33% багатоквартирних та індивідуальних будинків до 2020 року, 100%-й облік споживання теплової енергії та води, створення потужної інституційної основи для енергетичної сертифікації будівель за європейськими вимогами, створення загальнонаціональної системи моніторингу показників енергоефективності та енергетичного балансу, виконання зобов'язань України перед Енергетичним Співтовариством, тощо.

Вице-прем'єр-міністр та Міністр регіонального розвитку Г.Зубко доручив Держенергоефективності завершити підготовку та надіслати на розгляд законопроекти та проекти урядових постанов щодо нових механізмів стимулювання [скорочення споживання газу](#) – такими в Мінрегіоні назвали ініціативи щодо ЕСКО-механізму та законопроект про енергетичну ефективність будівель. Г.Зубко також закликав враховувати в кожному нормативно-правовому акті щодо енергозбереження інтереси співвласників багатоквартирних будинків, власників індивідуального житла, а також інтереси бюджетних організацій.

Мінрегіон опублікував для обговорення [проект постанови Кабміну "Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 9 липня 2014 р. № 293 та від 10 вересня 2014 р. № 453"](#), що передбачає перехід з тарифу на виробництво теплової енергії до тарифу на теплову енергію, що, [за задумом розробників ініціативи](#), має збільшити кількість населених пунктів, в яких можуть застосовувати заходи стимулювання заміщення природного газу у сфері теплопостачання. Одними з показників результативності проекту постанови визначено [заміщення 1 млрд. кубометрів до 2016 року та 5 млрд. кубометрів до 2020 року](#).

Енергетичний сервіс

Законопроект "Про запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації" (реєстр. № 1313) [прийнято в першому читанні](#). У Держенергоефективності [оцінюють](#) потенціал капіталовкладень для ЕСКО-компаній в 225 млрд. грн., а заощадження в теплопостачанні в довгостроковій перспективі – 2,25 млрд. кубометрів газу. Парламент також [прийняв](#) в першому читанні [законопроект "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України \(щодо запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації\)"](#) (реєстр. № 1409). Доопрацьовані редакції обох документів [отримали позитивні висновки](#) Бюджетного комітету та Комітету з питань промислової політики та підприємництва Верховної Ради (№1409) до розгляду у другому читанні.

Фонд з енергоефективності

Держенергоефективності оприлюднило [проект постанови Кабміну "Питання Державної спеціалізованої фінансової установи "Фонд енергоефективності"](#), якою хочуть передбачити спрямування частини коштів держбюджету, зекономлених внаслідок реалізованих проектів, а також коштів міжнародних організацій, на фінансування заходів з підвищення енергоефективності.

Також оприлюднено проект статуту Фонду: його засновником виступає держава в особі Кабміну, статутний капітал – 100 млн. грн.; метою діяльності Фонду визначають 1) заміщення (скорочення) споживання природного газу населенням, бюджетними установами і

організаціями та об'єктами у сфері теплопостачання; 2) підвищення енергетичної ефективності житлових будинків, будівель бюджетних установ і організацій та об'єктів у сфері теплопостачання; 3) скорочення викидів парникових газів; 4) досягнення показників енергоефективності відповідно до зобов'язань України перед Енергетичним Співтовариством. Окрім того, опубліковано проект Порядку розрахунку обсягів коштів, які спрямовуються на виконання статутної діяльності Фонду. У [пояснювальній записці](#) до проекту постанови зазначено, що її розроблено для імплементації Директиви 2006/32/ЄС. Держенергоефективності також проводить [переговори](#) з міжнародними партнерами щодо моделей наповнення Фонду та забезпечення сталого фінансування.

Нацплан дій з енергоефективності

Держенергоефективності оприлюднило [оновлений проект розпорядження "Про затвердження Національного плану дій з енергоефективності на період до 2020 року"](#), а також супровідні до нього документи – пояснювальну записку та [план заходів з реалізації](#). В пояснювальній записці йдеться про те, що Україна залишилась єдиною серед країн Енергетичного Співтовариства, яка не затвердила Нацплан дій. Держенергоефективності продовжує роботу над документом, залучивши представників Інституту економіки та прогнозування НАН України, – з тим, щоб проект відповідав [шаблону](#), що вимагається Секретаріатом Енергетичного Співтовариства.

Енергетична ефективність будівель

Верховна Рада [повернула на доопрацювання](#) проект Закону про енергетичну ефективність будівель (реєстр. № 1566). 20 лютого Держенергоефективності [опублікувало](#) оновлену редакцію вказаного законопроекту, а роботи над яким було залучено народних депутатів, представників Мінрегіону, Мінекономрозвитку, ЄБРР, USAID та експертів. В агентстві підкреслили, що керувалися пріоритетом забезпечення прозорості системи відносин та виконанням вимог відповідної директиви ЄС.

Законопроект вказує на те, що державна підтримка здійснюється лише за наявності сертифіката енергоефективності будівлі та підвищення показників енергоефективності до більш високого класу, але не нижче класу "С". Сертифікація є обов'язковою за умови економічної обґрунтованості її проведення, що визначається набувачем майнових прав, а також технічної можливості та бюджетної спроможності впровадження енергоефективних заходів (для бюджетних установ).

Бази сертифікатів та перелік атестованих енергоаудиторів вестиме та розміщуватиме на своєму сайті Держенергоефективності. У відомстві зазначили, що використали досвід країн ЄС та передбачили створення Фонду з енергоефективності. За оцінками Агентства, потенціал економії енергоресурсів за рахунок проектів з енергоефективності в будівлях складає [0,8 млрд. кубометрів природного газу](#) на рік за рахунок [скорочення втрат тепла до 50%](#).

На фоні цього прийнято в першому читанні [проект Закону про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку](#), що передбачає "забезпечення співвласників будинку дієвим механізмом для прийняття рішень щодо утримання та управління спільним майном, в тому числі щодо проведення енергоефективної модернізації будинку". Також, з 1 жовтня вступить в дію прийнятий національний стандарт [ДСТУ-Н Б В.3.2-3:2014 "Настанова з виконання термомодернізації житлових будинків"](#), що встановлює вимоги до порядку проведення робіт, документації, допомоги архітекторам, проєктувальникам, виконавцям робіт, вимоги до організацій-виконавців, правила експлуатації будинків, а також гармонізує стандарт з існуючими нормами.

5 березня, [Урядовим комітетом погоджений](#) проект постанови Кабінету Міністрів "Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 1 березня 2010 р. № 243 і від 17 жовтня 2011 р. № 1056", що має стимулювати населення до енергоефективних заходів. Проект передбачає запровадження механізму, за яким держава відшкодуватиме частину суми кредитів, залучених на придбання енергоефективного обладнання та матеріалів у багатоквартирних та одноквартирних будинках за трьома напрямками:

- 20% (але не більше 5 тис. грн.) – діючий механізм заміни газових котлів;

- 30% (але не більше 10 тис. грн.) – для фізичних осіб для впровадження заходів у одноквартирних будинках (та квартирах багатоквартирних будинків);
- 40% – для ОСББ (ЖБК) для впровадження заходів у багатоквартирних будинках.

В Мінрегіоні сподіваються, що такі механізми сприятимуть зниженню споживання енергетичних ресурсів в оселях до 50% і планують в 2015 році фінансувати ці заходи за рахунок залишків коштів, які надійшли від Європейського Союзу за Угодою про фінансування програми "Підтримка виконання Енергетичної стратегії України в галузі енергоефективності та відновлюваних джерел енергії". ЄБРР висунув ініціативу започаткувати кредитну лінію обсягом 100 млн. дол., яку підтримали в Держенергоефективності. Відомства планують спрямувати кошти на фінансування заходів з [термомодернізації будівель](#) та закликали якнайшвидше прийняти відповідний закон.

[Держенергоефективності передбачає](#) 343,5 млн. грн. на 2015 рік для фінансування широкомасштабної термомодернізації (зокрема, через відшкодування частини кредитів), плануючи охопити 134 тис. сімей. Крім того у відомстві планують [розширити заходи](#) для підтримки населення на встановлення склопакетів, придбання енергозберігаючих матеріалів, встановлення приладів обліку – на цей механізм хочуть виділити 198 млн. грн. Також, при Держенергоефективності вирішено створити [постійно діючу робочу групу з удосконалення нормативно-правової бази для розвитку впровадження енергозберігаючих світлодіодних джерел освітлення](#) та надавати державну підтримку для населення, ОСББ, ЖБК, заходи з модернізації систем освітлення місць загального користування.

Колегія Держенергоефективності [схвалила дорожню карту](#) з розробки та впровадження 42 нормативно-правових актів, що включає механізми державної підтримки енергоефективності, акти, спрямовані на стимулювання розвитку відновлюваної енергетики, ринку енергосервісних послуг та суміжних ринків, імплементацію вимог законодавства ЄС у згаданих сферах.

Оснащеність засобами обліку

17 лютого Держенергоефективності опублікувало [законопроект "Про комерційний облік у сферах теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення, надання комунальних послуг"](#), що визначає строки та умови запровадження комерційного обліку, джерела фінансування робіт зі встановлення, обслуговування та заміни вузлів обліку.

Натомість Мінрегіон опублікував [проект постанови Кабінету Міністрів "Про затвердження Порядку подання засобів вимірювальної техніки](#) (результати вимірювань яких використовуються для здійснення розрахунків за спожиті для побутових потреб електричну і теплову енергію, газ і воду), що є власністю фізичних осіб, на періодичну перевірку, обслуговування та ремонт".

В Мінрегіоні [закликали до встановлення лічильників](#) в квартирах, наголосивши, що через їх відсутність вартість комунальних послуг значно вища. В Міністерстві пояснюють це різницею між реальним споживанням енергоресурсів та нормами, які, за відсутності приладів обліку, використовуються для нарахування вартості.

Що стосується питань перевірки лічильників тепла та води, в Мінрегіоні пояснили, що оплата цих послуг входить до тарифу, тому ці послуги мають надаватися [за рахунок підприємств і організацій, які надають послуги з тепло- і водопостачання](#). Тим часом [Антимонопольний комітет рекомендував](#) НКРЕКП попередити такі підприємства та організації про відповідальність за невиконання обов'язків, а також вирішити, з яких джерел фінансувати перевірку, якщо це не включено в тарифи для окремих суб'єктів господарювання.

Робота щодо запровадження нових зобов'язань

Нова Директива 2012/27/EU з енергоефективності запроваджує розробку ширших національних планів дій, які для членів Енергетичного Співтовариства (окрім України і Молдови, які приєдналися пізніше) будуть третіми, а Україна ще офіційно не затвердила навіть першого. Секретаріат Енергетичного Співтовариства приділяв цьому значну увагу: в лютому опублікована [Робоча програма на 2015-2016 роки Координаційної групи з енергоефективності](#), у березні питання порушувалося в ході 36-ї зустрічі Постійної Групи високого рівня (в якій взяли участь [представники України](#)), де обговорювався [Робочий документ щодо імплементації](#)

[Директиви 2012/27/EU](#): зокрема, на червень очікується розгляд формальної пропозиції, а на жовтень (для Міністерської Ради) – прийняття директиви до складу законодавства Енергетичного Співтовариства.

Єврокомісія [пропонує](#) Енергетичному Співтовариству встановити загальну ціль з енергоефективності за прикладом ЄС, яка б базувалася на вказуванні національної індикативної цілі, що була б визначена як частка від початкового споживання енергії та кінцевого споживання енергії в 2020 році. Одразу декілька країн (включно з Україною) висловили занепокоєння наявністю обов'язкових цілей без належної фінансової підтримки. Секретаріат Енергетичного Співтовариства провів семінар з фінансування енергетичної ефективності. Так, для України, [щорічна вартість реконструкції](#) 2% державних будівель оцінюється у 77 млн. євро, 3% – 115,5 млн. євро.

У сфері нафти і нафтопродуктів:

Ситуація з виконанням Директиви 2009/119/ЄС не змінилася, а дії влади були зосереджені на поверненні контролю над державними активами

Кабінет Міністрів 21 січня затвердив [постанову № 16 "Про внесення змін до Порядку організації та проведення біржових аукціонів"](#), якою змінив порядок розрахунку стартової ціни для нафти сирової залежно від даних видання "Crude Oil Marketwire" агентства "Platts" за 15 днів (у разі ненадходження нафти сортів Urals (в обсязі 50 000 т) та Azeri на митну територію).

Також, [Постановою від 23.01.2015 № 65](#) уряд змінив Технічний регламент щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднових та котельних палив, дозволивши реалізацію некондиційних бензину і дизпалив, вироблених на потужностях "Укргазвидобування" до 31 грудня 2015 року. Примітно, що 22 січня [Наказом № 29 Міненерговугілля](#) Perezatверджено тимчасовий порядок визначення випробувальних лабораторій якості бензинів та палив.

21 січня [Мінекономрозвитку та Міненерговугілля підписали Наказ №39/27](#), яким змінено склад аукціонного комітету з продажу нафти сирової, газового конденсату власного видобутку і скрапленого газу. З переліку членів комітету виключено А.Куща, якого пов'язують з групою "Приват", на користь представника "Нафтогазу" П.Столяра. Очолив орган міністр економічного розвитку А.Абромавичус.

31 січня "Укрнафта" направила на адресу аукціонного комітету лист з проханням пояснити формулу ціни, [оскільки не вважає її справедливою. За повідомленнями "Нафтогазу"](#), контрольовані групою "Приват" ПАТ «Укрнафта», ПАТ «Укртранснафта», ПАТ «Укртатнафта» саботували надання технічної інформації щодо можливостей зберігання, транспортування і переробки української нафти. 23 лютого "Укрнафта" [звернулася до суду](#) з проханням скасувати розрахунки стартової ціни на нафту, вказуючи на те, комітетом для перекаладу нафти з барелів на тонни використовувався коефіцієнт 7,35 замість 7,23.

В ході засідання Спеціальної контрольної комісії з питань приватизації [І.Коломойській зізнався](#), що у 2004 році платив 5 млн. доларів на місяць олігарху В.Пінчуку і тодішньому Президенту Л.Кучмі за право управління компанією "Укрнафта". Також бізнесмен з "Привату" заявив, що держава ["ніколи не отримає" дивіденди "Укрнафти"](#), оскільки "Нафтогаз" винен компанії гроші за 10 млрд. кубометрів газу. 27 березня НАК "Нафтогаз України" прилюднив аудовану фінзвітність за 2012-2013 роки, де [оцінив у 3,753 млрд грн свої зобов'язання перед "Укрнафтою"](#) за 10,1 млрд. кубометрів газу, спожитого населенням в 2006-2011 рр., за встановленими регулятором цінами.

19 березня Верховна Рада ухвалила зміни до закону про акціонерні товариства, яким знизила кворум для проведення загальних зборів акціонерів до 50% + 1 акція в 2015 році. [Закон №272-VIII](#) потенційно дозволить уряду змінити керівництво "Укрнафти", де частка держави складає 50 + 1%, проти 42% групи "Приват". Цього ж дня [Наглядова Рада "Укртранснафти" відсторонила від виконання обов'язків голову О.Лазорка](#), що спричинило конфлікт за участі особисто І.Коломойського та [озброєних осіб](#). Ситуація була вирішена через втручання Президента П.Порошенка, який звільнив Коломойського з посади голови Дніпропетровської

ОДА. Прем'єр-міністр АЯценюк, в свою чергу, заявив, що "Укрнафта" та "Укртранснафта" матимуть ["якісний іноземний менеджмент"](#).

У березні в парламенті [зареєстровано проект постанови № 2479](#) про утворення Тимчасової слідчої комісії для перевірки поширених головою Держфінінспекції М.Гордієнком фактів корупційної діяльності в "Укрнафті" та "Укртранснафті".

У сфері статистики:

[Розпорядженням Кабінету Міністрів від 23 січня 2015 року № 53-р](#) було затверджено план державних статистичних спостережень на 2014-2015 роки. Одна зі складових [плану](#) – заходи щодо реалізації у 2014 -2015 роках Стратегії розвитку державної статистики на період до 2017 року – передбачає компонент гармонізації законодавства у сфері державної статистики з відповідними міжнародними стандартами та правовими нормами ЄС.

У сфері конкуренції:

В Україні стартував процес практичного виконання вимог щодо державної допомоги

13 січня АМКУ [затвердив](#) План заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Коаліційної угоди у 2015 році. Документ включає внесення змін до Закону "Про захист економічної конкуренції", розроблення документа щодо принципів визначення штрафів (грудень 2015 року) та ін. У свою чергу, уряд схвалив розроблені Антимонопольним комітетом України плани імплементації актів законодавства ЄС (Розпорядження від 4 березня 2015 р. [№ 167-р](#)).

22 січня за ініціативи Представництва ЄС в Україні в АМКУ відбулась [зустріч щодо підтримки в процесі імплементації Третього енергетичного пакету ЄС](#). В ході зустрічі відбулося обговорення діяльності АМКУ в частині захисту економічної конкуренції на ринках газу та електроенергії України, участі конкурентного відомства в нормативному врегулюванні чесних правил конкуренції на цих ринках, а також намічені шляхи подальшої співпраці АМКУ та Енергетичного Співтовариства.

5 березня в АМКУ відбувся [круглий стіл з питань обговорення комплексу заходів, спрямованих на забезпечення виконання Україною зобов'язань щодо державної допомоги](#), які випливають з Договору про заснування Енергетичного Співтовариства. Представники АМКУ, Проекту технічної допомоги ЄС "Гармонізація системи державних закупівель України зі стандартами ЄС", Міненерговугілля, Мінекономрозвитку, Мінфіну та НКРЕКП узгодили пропозиції щодо пілотного проекту створення переліку державної допомоги у сфері енергетики в контексті зобов'язань в Енергетичному Співтоваристві та вимог Закону "Про державну допомогу суб'єктам господарювання".

В рамках діяльності згаданого проекту техдопомоги ЄС, 16-17 березня [відбувся навчальний візит з питань державної допомоги](#) української делегації (представники АМКУ, Мінфіну, Мінекономрозвитку, Міненерговугілля) до Ради конкуренції Молдови. Під час заходу було обговорено практичні аспекти організації роботи уповноваженого органу з питань державної допомоги, формування та реалізацію інформаційно-роз'яснювальної роботи на початковій стадії роботи системи моніторингу та контролю державної допомоги, а також підходи щодо створення реєстру державної допомоги, зокрема у сфері енергетики.

25 березня представники проекту техдопомоги ЄС презентували [перше дослідження питань державної підтримки суб'єктам господарювання в Україні](#). Його висновки свідчать, що за останні роки в Україні було застосовано чимало інструментів державної підтримки, включаючи прямі бюджетні субсидії, кредити, податкові пільги та відстрочки, списання боргів, державні гарантії та надання додаткових коштів для державних компаній за рахунок збільшення пакету акцій. До 2013 року на прямі бюджетні субсидії (у тому числі у вугільній галузі та енергопостачанні) припало цілих 3% від ВВП, тоді як регіональні програми розвитку, як правило, були недофінансовані. Дані, в значній мірі, обтяжені обсягом субсидій для зменшення

тарифів на газ для населення (через НАК "Нафтогаз України"). На [семінарі](#) були присутні представники Адміністрації Президента, Кабінету Міністрів, Верховної Ради, профільних міністерств.

Важливою подією також стало внесення законопроекту щодо забезпечення прозорості діяльності Антимонопольного комітету ([реєстр. № 2102](#)). Група авторів – народних депутатів пропонує обов'язкову публікацію рішень АМКУ за результатом розгляду заяв та справ на концентрацію та узгодженні дії, справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та справ про недобросовісну конкуренцію. Рішення мають публікуватися на офіційному веб-порталі АМКУ протягом 30 днів з моменту прийняття, однак включають можливість приховання інформації, оприлюднення якої може завдати шкоду учасникам та третім особам.

У сфері соціальної політики:

Соціальний діалог

21 січня Кабмін прийняв Розпорядження № 34-р ["Про схвалення розроблених Міністерством соціальної політики планів імплементації деяких актів законодавства ЄС"](#), проте імплементація Меморандуму про взаєморозуміння з соціальних питань в контексті Енергетичного Співтовариства, розробка і виконання соціального плану дій, залишилися поза документом. Водночас, Президент [призначив](#) Міністра соціальної політики П.Розенка головою Національної тристоронньої соціально-економічної ради.

При НКРЕКП створено [постійно діючий тристоронній дорадчий орган](#) для обговорення проектів рішень про зміну і регулювання тарифів на електроенергію і цін на газ для населення. До складу дорадчого органу увійшли представники Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні та представники Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні. Натомість в Мінсоцполітики закликають соціальні служби тісніше співпрацювати [з волонтерськими та громадськими організаціями](#).

У Мінрегіоні зазначили, що в деяких регіонах рівень оплати житлово-комунальних послуг залежить [від організації роботи з населенням](#), адже надзвичайно низьким на рівні інших територій є рівень оплати в м. Києві. Також у міністерстві опублікували [рекомендації споживачам](#) в разі ненадання або надання не в повному обсязі житлово-комунальних послуг.

Субсидії

Мінсоцполітики [закликало громадян](#) оформлювати субсидії, наголошуючи на тому, що при зміні тарифів платежі будуть перераховані автоматично, тобто повторно звертатися до управлінь соціального захисту не буде потрібно. За інформацією чиновників, близько 4,7 млн. сімей користуються пільгами на оплату комунальних послуг, при цьому міністр П.Розенко доручив виявити [існуючі, але хронічно нефінансовані пільги](#), щоб їх скасувати і запровадити адресність виплат. Він також зазначив, що з 1 липня пільги на оплату житлово-комунальних послуг матимуть лише малозабезпечені громадяни, а користуватися субсидіями можна буде паралельно з пільгами. Міністр також виступив за те, щоб [дотувати не постачальника, а споживача послуг](#).

У лютому Мінсоцполітики [представило](#) реформу системи надання житлових субсидій – її призначення обіцяють на підставі лише двох документів (заяви та декларації про майновий стан, яку державні органи [перевірятимуть за спрощеною схемою](#) вже після призначення субсидії). Форми споживачі мають отримати разом із рахунками для оплати енергоносіїв у квітні та жовтні 2015 року, а заповнені документи можна буде надіслати поштою. На додачу, будуть скасовані обмеження щодо майнового стану отримувачів субсидій, окрім здійснення одноразової покупки на суму понад 50 тис. грн. за рік. [Форму для обчислення](#) субсидії оприлюднило Мінсоцполітики.

Субсидію надаватимуть не на опалювальний сезон, а на 12 місяців, а також обіцяють автоматично продовжувати її на новий період у разі відсутності змін у доходах.

Відповідальністю за подання неповних чи недостовірних даних полягає у припиненні надання субсидії та зобов'язанні повернути суму надмірних субсидій в подвійному розмірі. Для 1,1 млн. сімей, які отримували субсидії під час опалювального періоду 2014-2015 років, призначення субсидій буде автоматичним.

Уряд заявив про пропозицію [виділити додатково 12,5 млрд. грн.](#) на субсидії, що збільшить загальну передбачену на це суму до 24 млрд. грн. Міністр соціальної політики припустив, що отримати субсидії мали би [3,5 млн. сімей](#), що за дослідженнями потрапляють в категорію бідних. У випадку збільшення числа тих, хто потребує допомоги від держави, уряд [готовий збільшити видатки на субсидії](#). Оформляти субсидії міністр П.Розенко [закликає вже в травні](#), не чекаючи на початок нового опалювального сезону.

У Мінсоціполітики також зазначили, що служби соціального захисту населення [самі зв'язуватимуться з громадянами](#), які бажають отримати субсидію, розмір якої можна буде [підрахувати самостійно](#). Мінсоціполітики [розробило листівку-повідомлення споживачам](#) про можливість отримання субсидії, а також інструкцію про заповнення бланків заяви і декларації, які вже надіслано, зокрема, в Міненерговугілля, НКРЕКП та НАК „Нафтогаз України”. Крім того, планується публічне обговорення [удосконалення програмного забезпечення](#), буде [запроваджена безконтактна форма](#) надання субсидій.

Політика тарифоутворення

НКРЕКП провела засідання робочих груп з представниками електророзподільних та електропостачальних компаній щодо [методології стимулюючого тарифоутворення](#). Після цього Комісія встановила [нові тарифи на електроенергію для населення](#), зазначивши, що попередні ставки покривали лише 21,3% фактичних витрат на виробництво, передачу та постачання електроенергії. Було вирішено, що підвищення буде поетапним, а перший етап розпочнеться 1 квітня 2015 року. Регулятор також зменшив нічний коефіцієнт до 0,5 для стимулювання використання електроенергії саме в цей час (в разі використання [двоблокового обліку](#)).

Після [обговорення](#) тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення та [запиту](#) підприємств, НКРЕКП також затвердила [процедуру встановлення тарифів на послуги з централізованого постачання холодної води та водовідведення](#), що буде використовуватися для встановлення тарифів на ці послуги.

У березні регулятор визначив [порядок застосування тарифів на електроенергію](#) для тієї групи споживачів, які проживають в житлових будинках, обладнаних у встановленому порядку кухонними електроплитами та/або електроопалювальними установками. НКРЕКП також затвердила зміни до порядку встановлення [роздрібних цін на природний газ для населення](#).

Протягом березня регулятор також оприлюднював [структуру роздрібних цін](#) на природний газ для потреб населення та інші [структури тарифів \(цін\)](#), а також інфографіку "[Рекомендації споживачам](#) як зменшити рахунки за газ та тепло”.

У Мінрегіонбуді заявили, що перегляд тарифів на житлово-комунальні послуги є [об'єктивною необхідністю](#), а в НКРЕКП підкреслили, що нові тарифи дадуть [імпульс для розвитку енергетичної галузі](#). Заощадити на ЖКП населення зможе завдяки [впровадженню заходів з енергоефективності](#) та [встановленню квартирних приладів обліку](#).

Водночас, у Верховній Раді зареєстровано серію законопроектів щодо встановлення мораторію на підвищення цін і тарифів, або на їх відтермінування, або непоширення на певні категорії населення (реєстр. №№ [2342](#), [2347](#), [2483](#)).